

سنجش میزان موفقیت طرح بهسازی راسته بازار مجموعه سعدالسلطنه قزوین به عنوان یک فضای شهری با استناد به رویکرد مکان سازی

مجید زارعی، فرزانه سلیمی*، لاله قائمی

- ۱- استادیار طراحی شهری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه بین المللی امام خمینی(ره)، Majid_zarei@yahoo.com
- ۲- دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه بین المللی امام خمینی(ره)، Salimi.farzaneh@gmail.com
- ۳- دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه بین المللی امام خمینی(ره)، L_ghaemi88@yahoo.com

چکیده

انسان ذاتا موجودی اجتماعی است و نیاز به برقراری ارتباط با سایر هم‌نوعان خویش دارد. نیازهای اجتماعی در سومین پله از هرم مازلو قرار گرفته‌اند یعنی بعد از نیازهای فیزیولوژیکی و امنیت، نیاز به برقراری ارتباط با دیگران مهم‌ترین نیاز انسان برای ارتقا خویشتن و دست‌یابی به مراتب بالای انسانی یا همان خودشکوفایی می‌باشد. پیش‌نیاز حضورپذیری و ماندگاری مردم در فضاهای شهری، شکل‌گیری مکان‌ها است و از جمله عواملی که باعث ایجاد صرفا فضاها بجای مکان‌ها می‌شوند، عدم توجه به اصول ساخت یک مکان می‌باشد. مکان-سازی ایده‌ی نسبتا جدیدی است که در دهه‌های اخیر و به خصوص از اوایل دهه ۹۰ میلادی به بعد به منصف ظهور رسید. مکان‌سازی، بر خلق مکان‌های عمومی برای استفاده در زندگی روزانه و همچنین ایجاد مکان‌هایی که بتواند تعاملات بیشتری میان مردم را شکل دهد، تمرکز دارد.

سرای سعدالسلطنه قزوین یکی از بزرگترین کاروانسراهای سرپوشیده و مرکز تجاری داخلی شهری کشور بوده که در اواخر سلطنت ناصرالدین شاه قاجار ساخته شد. بعد از یک دوره رکود در این مجموعه، در دهه هشتاد شمسی با هدف ایجاد یک مرکز شهری جدید درون بافت قدیمی شهر و به منظور فعال نمودن مجموعه، مورد مرمت قرار گرفت. هدف این پژوهش، بررسی میزان موفقیت معاصر سازی راسته بازار مجموعه سعدالسلطنه در تبدیل آن به یک مکان موفق می‌باشد. بدین منظور پارامترهای مکان موفق تدوین و با بکارگیری روش سنجش تطبیقی- توصیفی در این راسته مورد سنجش قرار گرفته است. نتایج نشان می‌دهد علی‌رغم صرف هزینه هنگفت در معاصر سازی راسته با هدف تبدیل آن به یک فضای شهری، به عنوان یک مکان موفق در جذب مردم عمل نمی‌کند و هیچ نشانه‌ای از تعامل میان گروه‌های مختلف مردم و برخورد غریبه‌ها و در نتیجه مشارکت و سرزندگی در فضا دیده نمی‌شود.

واژگان کلیدی: مکان‌سازی، مکان موفق، قدرت ۱۰، فضای شهری، راسته بازار مجموعه سعدالسلطنه قزوین